Drieluyck, Het - Zaandam

website De Kade

Oorsprong van 't Drieluik. Onder auspiciën van de Hervormde Kerk, later ondergebracht in Stichting De Brug. Bezoeker Geert Prummel: ,,Het Drieluik ging open op 24 september 1964 als initiatief van de Hervormde Kerk.

Enkele bezoekers vormde een soort bestuur dat zorgde voor de inkoop van flesjes cola sinas en chocomel, en voor het opstellen van de roosters voor bardienst. Alcohol werd niet geschonken. Alles ging zeer informeel.

Het bezoekersaantal groeide langzaam en, als ik mij goed herinner, ontstonden er omstreeks 1968 wat problemen (verschillen van mening over koers en toekomst en overlast door ongewenste bezoekers etc.).

De "Soos", zoals het toen nog genoemd werd, werd toen ondergebracht in de Stichting "De Brug" van de Hervormde kerk, die in de Paaskerk het jeugd-en jongerenwerk verzorgde. Waarschijnlijk om aan voorwaarden te voldoen die verbonden waren aan een gemeentelijke subsidie verscheen toen "jeugdleider" Paul Stolk ten tonele."

Het Drieluik werd een alternatief jongerencentrum, opgezet door vrijwilligers waaronder initiator Paul Stolk, dat vanaf eind jaren zestig gehuisvest was aan de Joachim Kleinsorgstraat in Zaandam (nabij de Bloemgracht). Via een steegje (met een bord op de muur) bij Bloemgracht 109 kon men er komen. De jongerensociëteit was gevestigd in een leegstaand oud gebouw van De Nederlands Hervormde Diaconie, op het binnenterrein van bejaardencentrum De Diaconie aan de Bloemgracht.

Drieluik heette destijds nog 'Drieluyck'. In de 'theaterzaal' worden films vertoont en concerten gegeven (zie foto).

Geert Prummel maakte in de jaren zestig geluidsopnamen zoals opnames uit het 'mini - teejater'.

Daaronder opnamen van het optreden van
Robert Smit (liedjes met accordeonbegeleiding), Cabaret Mieke van Ingen, een "Folksongavond", zangeres Gerrie Kuiten en het Cabaret Frans Eelhart.

Deze opnames dateren uit de periode eind 1968 - begin 1969. De meeste opnames vanaf 1968 zijn gemaakt op een Revox A77 in tweespoor stereo.

Foto links: Het Diaconie(zieken)huis waar het Drieluik tot september 1971 'gehuisvest' was.

Beneden het 'mini - teejater' en op de bovenverdieping een grote ruimte waar muziek gedraaid werd (waaronder de lp 'Sticky fingers').

Foto boven: Een optreden van het folkduo 'Hans en Dirk' tijdens een 'open mini - teejater avond' met links Dirk van Braam en rechts Hans Dekker.

Hans Dekker herinnert zich: ,,Aan de bloemgracht 109, het laatste huis, woonde destijds mijn vriendje. Ik ben bij dat bejaardenhuis, met groen rode luikjes, aan de Bloemgracht groot geworden.

Het Drieluyck gebouw was het ziekenhuis van het bejaarden centrum.

Wanneer je naar de Bloemgracht wilde lopen vanuit het Drieluyck moest je langs een wit houten gebouw dat als mortuarium dienst deed.

Als jochies klommen we op het dak om door de daar aanwezige ramen te kijken en de enge zwarte sfeer op te snuiven.

De balkons boven en de balustrade beneden van het Drieluyck werden gebruikt om zieke mensen in bed te parkeren voor de "frisse lucht" voor zover dat in Zaandam mogelijk was natuurlijk!

Behalve films en sporadische concerten werden er ook politieke discussies gevoerd, acties georganiseerd voor onder andere Palestina comité en Amnesty International, en ludieke activiteiten als wandeltochten.

In september 1971 werd het 'open jeugdhuis' gesloten na klachten vanuit het bejaardencentrum en het nabij gelegen St. Johannesziekenhuis. Dagblad De Typhoon 15 september 1971: ,,De bejaarden van de Diaconie vonden vooral de grote hoeveelheid bromfietsen in de avond nogal bezwaarlijk. Sommigen konden er niet van slapen De jeugd heeft andere opvattingen en langer haar dan vroeger."

De gebouwen werden gesloopt om plaats te maken voor nieuwe bejaardenwoningen (Pennemes) en een flatgebouw met woonappartementen).

Wethouder Theun van Dam kreeg op 7 februari 1972 een bos tulpen nadat de gemeenteraad twee ton beschikbaar had gesteld voor de aankoop en verbetering van een nieuw onderkomen aan de Botenmakerstraat 6, voorheen bar-dancing Club L'Ecole.

Er wordt ook gesproken over een kinderopvangplek in het nieuwe jongerencentrum. Omdat de Gemeente pandeigenaar is en de subsidies verstrekt moeten er afspraken en 'regels' komen. Er wordt voorgesteld om een jeugdraad op te richten. Daarnaast moeten de vroegere bestuurders van het Kabelgat en het Drieluyck gaan samenwerken. Dat levert veel discussie op onderling en met de gemeente. Daarnaast gaat vanuit de landelijke politiek (CRM - cultuur) de geldkraan steeds verder dicht door bezuinigingen..

Pionier/ vrijwilliger Rob Hond: ,,De hele periode in de Joachim Kleinsorgstraat deden "we" het al allemaal zelf. In de periode dat we geen gebouw hadden, tussen de Joachim Kleinsorgstraat en het gebouw van L'Ecole in, kwam Gerard Wezepbeek, en die "ontfutselde" de vaste groep bezoekers, die het allemaal zelf regelden, het Drieluyck. Zo heb ik dat althans altijd gevoeld.

Daarna kwamen er regels waarvan zeker het anarchistische deel van de vaste kern, waaroe ik mijzelf destijds ook rekende, meer dan gruwden.... Uiteindelijk kreeg "de jeugd" eind jaren zeventig weer zelf de touwtjes in handen!"

Het 'oude Drieluyck' en 't Kabelgat werden op gegeven moment "samengevoegd" en "gereguleerd". Rob Hond: ,,Ik ben niet de enige die dat als manipulatie van het establishment voelde; zeker ook in 't Kabelgat had men dat idee.

De Kabelgatters concentreerden zich na de overheveling van "hun" subsidie in de Theekamer, en de oude "Luyckers" bleven voornamelijk aan de bar hangen. Daardoor kregen "boven" en "beneden" een heel eigen sfeer. Min of meer een tweedeling dus, al bleef er net als daarvoor een grote groep mensen die zich op beide plekken thuisvoelde.

Gerard Wezepbeek (of was het nou Wezenbeek) was de eerste jongerenwerker die daadwerkelijk trachtte om grip te krijgen op het zooitje ongeregeld dat we waren. Zijn handelen ervoer ik als hoogst manipulatief; zeker in die beginperiode.

Toen we het gebouw aan de Botenmakersstraat net kregen, was het voorzien van donkere lambrizeringen, warm ingericht zeg maar. Gerard was meer van de Esotherische school en hij vond dat het gebouw veel lichter moest. "De warmte moet uit de mensen komen, niet uit het gebouw" hoorde ik hem eens zeggen.

Tijdens een werkbespreking in verband met de de inrichting van ons nieuwe gebouw wist hij ons ervan te overtuigen, dat het tijdens de verbouwing niet werkzaam was om aanpassingen aan de inrichting steeds in de hele groep te moeten bespreken. Het was veel praktischer, zo stelde hij, als de aanwezige klussers zelf beslissingen konden nemen. Zoals hij het bracht, konden we niet anders dan het met hem eens zijn.

Zeer kort daarna bleek wat hij daarmee beoogde. Gerard zorgde ervoor dat hij op gegeven moment met een aantal gelijkgestemden in het nog niet in gebruik zijnde gebouw aanwezig was. En samen besloten ze, om onder meer de lambizeringen weg te slopen en de boel eens lekker wit te kalken."

Gedurende 1972 en 1973 wordt er flink verbouwd en gediscussieerd. De eerste activiteiten zijn er vanaf september 1973. De officiële opening zal in januari 1974 plaatsvinden..

In 1973 ging het nieuwe 'Drieluyck' van start in het pand van de voormalige hoedenfabriek Poppert (eind jaren zestig dancing l'Ecole') aan de Botenmakerstraat. De naam wordt later 'verandert' in HET DRIELUIK en dit podium ontwikkeld zich langzaam tot een professioneel poppodium. In 1997 verhuizing naar het totaal verbouwde pand van het vroegere café/ zaal De Prinsenhof aan de Zuiddijk: de nieuwe naam wordt pop- en dancepodium 'De Kade'

Foto linksboven: De voormalige hoedenfabriek in 1965, vanaf 1969 als 'jeugdcentrum' L'Ecole en vanaf 1973 jongerencentrum Het Drieluyck.

Foto rechtsboven: Optreden van singer/songwiter Leen Schoen in 1973.